

Згідно Повітряного кодексу України авіаційний персонал поділяється на: 1) авіаційний персонал; 2) персонал з наземного обслуговування (ст. 52 ПК України).

Щодо суб'єктивної сторони складу злочину, то він визначає необережне ставлення суб'єкта до суспільно небезпечних наслідків. Якщо співробітники передбачають або допускають порушення правил безпеки повітряного руху, або експлуатації повітряного транспорту, але розраховують на відвернення небезпеки, то їх дії потрібно кваліфікувати як злочинну самовпевненість. Якщо працівник допустив порушення, але не передбачав створення цим діянням суспільної небезпеки, хоча повинен був передбачати, то його дії слід розглядати як вчинені із таким видом вини як злочинна недбалість.

Загалом злочин, склад якого передбачений у диспозиції ст. 276 Кримінального кодексу України, є необережним.

УДК 343.346(043.2)

Овсієнко Д.О., студентка,
Юридичний факультет,
Чернігівський національний
технологічний університет, м. Чернігів
Науковий керівник: Коломієць Н. В., д.ю.н., доцент

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СТ. 280 КК УКРАЇНИ (ПРИМУШУВАННЯ ПРАЦІВНИКА ТРАНСПОРТУ ДО НЕВИКОНАННЯ СВОЇХ СЛУЖБОВИХ ОBOB'ЯЗКІВ)

За умов технічного прогресу розвиваються всі види механічного транспорту, збільшується їх потужність та швидкість їхнього руху, що має важливе значення для розвитку суспільства. Даний факт є позитивним, але викликає і негативні явища, оскільки, більш тяжкими стають наслідки транспортних злочинів, в яких заподіюються різні тілесні ушкодження та гинуть люди. Боротьба з транспортними злочинами в сучасних умовах набуває важливого значення, про що свідчить віднесення їх законодавцем в окремий розділ КК України XI «Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту».

Здійснюючи правове забезпечення безпеки руху та експлуатації транспорту, законодавець в ст. 280 КК України передбачив відповідальність за примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків. Дана стаття складається з

трьох частин. Ч. 1 ст. 280 КК України вказує на ознаки об'єктивної сторони складу злочину - примушування працівника залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного чи магістрального трубопровідного транспорту до невиконання своїх службових обов'язків шляхом погрози вбивством, заподіянням тяжких тілесних ушкоджень або знищенням майна цього працівника чи близьких йому осіб [1].

Під примушуванням варто розуміти спонукання працівника транспорту до бажаної для винного поведінки. Метою примушення є невиконання працівником транспорту своїх службових обов'язків, певна дія або бездіяльність, а саме: а) вчинення дій, які він не повинен виконувати виходячи з виконуваної роботи, займаної посади; б) невиконання дій, які він може і повинен вчинити. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх обов'язків порушує право громадянина на працю, яку він вільно обирає [2, с. 221].

Потерпілим в цьому злочині може бути будь-який працівник залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського електричного чи магістрального трубопровідного транспорту. Але статтею 280 КК України охоплено не тільки працівників транспорту, але й їх близьких. З етимологічних позицій термін «близький», означає: який перебуває у прямих родинних стосунках з ким-небудь; зв'язаний почуттям симпатії, дружби, спільністю ідей, інтересів[3]. Це можуть бути будь-які особи, доля яких не є байдужою працівникові транспорту, наприклад, родичі, друзі, співробітники, сусіди.

Злочин закінчений з моменту пред'явлення вимоги, пов'язаної з погрозою, яка адресована працівнику транспорту чи близьких йому осіб. Погроза може бути виражена словами, по телефону, у листі, шляхом демонстрації зброї чи іншим способом. Вона може бути доведена до відома потерпілого особисто або через третіх осіб.

Суб'єктивна сторона злочину характеризується прямим умислом. Суб'єктом є особа, яка досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність – 16 років [4, с. 277].

В ч. 2 ст. 280 КК України встановлена відповідальність за ті самі дії вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб; у частині 3 — вчинені організованою групою або поєднані з насильством. Отже, для того, щоб особу притягнути до кримінальної відповідальності за ч. 3 ст. 280 КК України необхідно, щоб вона обов'язково вчинила дії передбачені ч. 1 чи ч. 2 ст. 280 КК України. Тобто, особа повинна спочатку погрожувати працівнику залізничного, повітряного, водного, автомобільного, міського

електричного чи магістрального трубопровідного транспорту вбивством, заподіянням тяжких тілесних ушкоджень або знищенням майна, примушуючи його таким чином до невиконання своїх службових обов'язків (ч. 1) чи вчинити такі дії повторно або за попередньою змовою групою осіб (ч. 2), а потім застосувати до потерпілого насильство, небезпечне для життя чи здоров'я потерпілого [2].

Отже, аналіз ст. 280 КК України дає можливість стверджувати, що диспозиція цієї статті має враховувати всі можливі прояви злочинних посягань на працівників транспорту. Санкції цієї статті мають враховувати специфіку діяльності на транспорті та бути узгодженими з іншими положеннями КК України.

Література

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04. 2001р. № 2341-III.URL: [https:// zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14](https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14).
2. Осадчий В.І. Проблемні питання кримінальної відповідальності за примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків. *Вісник НТУУ "КПІ". Політологія. Соціологія. Право*. 2010. Випуск 4 (8). С. 221-223.
3. Новий тлумачний словник української мови. У трьох томах. К.: Видавництво «Аконіт». 2008, т.1. 115 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник. За ред. проф. М.І. Бажанова. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. Видавництво: Юрінком Інтер-Право. 2001. 494с.

УДК 343.346 (043.2)

Овчар А.С., студентка,
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції),
Національний університет
«Одеська юридична академія», м. Одеса
Науковий керівник: Степаненко О. В., к.ю.н., доцент

ЩОДО КРИМІНАЛІЗАЦІЇ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ У СТАНІ СП'ЯНІННЯ

Транспортний засіб – це джерело підвищеної небезпеки, а тому на водія покладається величезна відповідальність не тільки за своє життя, а й за життя та здоров'я інших учасників дорожнього руху. На жаль, інколи водії легковажно відносяться до своїх обов'язків, нехтуючи простим, але важливим правилом дорожнього руху – керують транспортним засобом у стані сп'яніння.